

1. Koji propisi reguliraju osnivanje i djelovanje udruga?

Zakonom o udrugama uređuje se osnivanje, registracija, pravni položaj i prestanak postojanja udruga sa svojstvom pravne osobe, te registracija i prestanak djelovanja stranih udruga u Republici Hrvatskoj, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno. Odredbe ovoga Zakona ne primjenjuju se na političke stranke, vjerske zajednice, sindikate i udruge poslodavaca.

Pravilnikom o obrascima i načinu vođenja Registra udruga Republike Hrvatske i Registra stranih udruga u Republici Hrvatskoj propisuje se oblik i sadržaj obrasca Registra udruga i Registra stranih udruga, zahtjeva za upis u Registar udruga i Registar stranih udruga, zahtjeva za upis promjena u Registar udruga i Registar stranih udruga, sadržaj izvotka iz Registra udruga i Registra stranih udruga, način podnošenja zahtjeva za upis u Registar udruga i Registar stranih udruga, te način upisa i vođenja Registra udruga i Registra stranih udruga, zbirki isprava, prestanak postojanja udruga sa svojstvom pravne osobe i prestanak djelovanja stranih udruga u Republici Hrvatskoj.

Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija definiraju se knjigovodstvene isprave, poslovne knjige, organizacija knjigovodstva, obavljanje popisa imovine i obveza, načela iskazivanja imovine, obveza, vlastitih izvora, prihoda i rashoda, sadržaj i primjena računskog plana, financijsko izvještavanje, obveza upisa u **Registar neprofitnih organizacija** i druga područja koja se odnose na računovodstvo neprofitnih organizacija.

2. Što je Registar udruga?

Registar udruga je javni upisnik koji se vodi se u elektroničkom obliku jedinstveno za sve udruge u Republici Hrvatskoj. Upis u Registar je dobrovoljan, a obavlja se na zahtjev osobe ovlaštene za zastupanje udruge koja, u ime osnivača, podnosi zahtjev za upis u Registar udruga uredu državne uprave, nadležnom prema sjedištu udruge.

Svatko može ostvariti uvid u **online Registar udruga**.

3. Tko i pod kojim uvjetima može osnovati udruhu?

Udruhu mogu osnovati najmanje tri osnivača, poslovno sposobne fizičke osobe ili pravne osobe. Osnivači mogu biti samo fizičke osobe, samo pravne osobe ili fizičke i pravne osobe u isto vrijeme.

4. Tko je nadležan i kome se podnosi zahtjev za registraciju udruga?

Za registraciju udruge stvarno je nadležna opća uprava, a zahtjev se podnosi uredu državne uprave pri jedinici područne (regionalne) samouprave na čijem je području sjedište udruge, odnosno, Gradskom uredu za opću upravu Grada Zagreba. O upisu udruge u Registar udruga nadležni ured državne uprave donosi rješenje. O žalbama protiv odluka ovih ureda odlučuje Ministarstvo uprave Republike Hrvatske.

5. Tko podnosi zahtjev za registraciju udruge?

Zahtjev za registraciju udruge podnosi osoba ovlaštena za zastupanje udruge.

6. Kome se podnosi zahtjev za registraciju strane udruge?

Zahtjev za registraciju strane udruge podnosi se Ministarstvu uprave u Zagrebu, Maksimirska 63. Više o registraciji strane udruge nalazi se u posebnom poglavlju o registraciji stranih udruga.

7. Podnosi li se zahtjev na propisanom obrascu ili u slobodnoj formi?

Zahtjev se podnosi na propisanim obrascima koji su dostupni na internetskoj stranici

Ministarstva uprave:

- **Zahtjev za upis u Registar udruga Republike Hrvatske**

- **Popis osnivača**

- **Odluka o pokretanju postupka za upis u Registar udruga**

8. Što je potrebno priložiti uz zahtjev za registraciju udruge?

Uz zahtjev za registraciju udruge potrebno je priložiti: zapisnik o radu i odlukama osnivačke

skupštine, [odluku o pokretanju postupka za upis u Registar udruga](#), [statut udruge](#) u 2 primjerka, [popis osnivača](#), osobna imena osoba ovlaštenih za zastupanje udruge, izvod iz sudskog ili drugog registra za pravnu osobu-osnivača udruge, suglasnost ili odobrenje nadležnog tijela državne uprave za obavljanje određene djelatnosti (kada je to propisano posebnim zakonom kao uvjet za registraciju udruge) i presliku osobne iskaznice osnivača i osoba ovlaštenih za zastupanje.

9. Koji je minimalan obvezni sadržaj statuta udruge?

[Statut udruge](#) mora sadržavati odredbe o nazivu i sjedištu udruge, zastupanju, ciljevima, djelatnostima kojima se ostvaruju ciljevi, članstvu te pravima i obvezama članova, tijelima udruge, njihovom sastavu, izboru, opozivu, ovlastima, načinu odlučivanja i trajanju mandata, te o prestanku postojanja udruge.

Osim navedenog obveznog sadržaja, statut udruge može (ali ne mora) sadržavati i odredbe o području na kojem udruga djeluje, imovini, načinu stjecanja imovine i korištenju ostvarene dobiti, rješavanju sporova i sukoba interesa unutar udruge, stegovnoj odgovornosti članova, postupku s imovinom u slučaju prestanka udruge, znaku udruge i njegovom izgledu te odredbe o drugim pitanjima od značaja za udrugu.

Nadležni ured, uz rješenje o upisu u Registar udruga, ovjerava statut udruge na način da uz statut priloži jednu stranicu na kojoj ovjerava da je statut u skladu sa Zakonom o udrugama.

10. Mora li osnivačke akte izraditi ili ovjeriti javni bilježnik?

Ne, osnivačke akte izrađuju osnivači i nije potrebno da na tim aktima potpisi budu ovjereni od strane javnog bilježnika, niti da osnivački akti budu izrađeni u obliku javnobilježničkog akta.

11. U kojem se roku mora podnijeti zahtjev za registraciju?

Zahtjev za registraciju mora se podnijeti u roku od tri mjeseca od dana donošenja odluke o pokretanju postupka za upis udruge u registar. U protivnom, zahtjev se odbacuje zaključkom protiv kojeg je dopuštena posebna žalba.

12. U kojem roku registracijsko tijelo mora donijeti odluku o zahtjevu?

Registracijsko tijelo odluku o zahtjevu za upis u Registra udruga mora donijeti u roku od 30 dana od dana predaje urednog zahtjeva. Početak toga roka računat će se od dana kada su registracijskom tijelu dostavljene sve isprave i dokazi na temelju kojih se može odlučiti o zahtjevu (npr. učinjene potrebne ispravke i usklađivanja statuta ili osnivačkih akata, i sl.).

13. Što sve sadrži rješenje o upisu u Registar udruga?

Rješenje o upisu u Registar udruga mora sadržavati: naziv, sjedište, datum upisa udruge, registarski broj upisa i OIB, osnovni sadržaj djelatnosti udruge, utvrđenje da udruga upisom u Registar stječe svojstvo pravne osobe, te imena osoba ovlaštenih za zastupanje udruge.

14. Kome se sve dostavlja rješenje o upisu u Registar udruga?

Primjerak rješenja o upisu u Registar udruga i primjerak ovjerenog statuta dostavljaju se udruzi. Ured državne uprave dužan je rješenje o upisu u Registar udruga dostaviti i nadležnom tijelu državne uprave u čiji djelokrug, s obzirom na ciljeve osnivanja, spada djelatnost udruge, kao i Ministarstvu uprave te Ministarstvu financija.

15. Može li se smatrati da je udruga registrirana ako protekom roka od 30 dana od dana predaje urednog zahtjeva registracijsko tijelo ne donese rješenje?

Da, smatra se da je udruga registrirana idućeg dana nakon proteka toga roka, ako su zahtjevu priloženi svi potrebni dokazi i ako je statut sukladan zakonu. U tom slučaju, udruga mora ponoviti zahtjev za upis u registar, a nadležno tijelo je tada dužno donijeti rješenje o upisu u registar u roku od 8 dana od dana ponovljenog zahtjeva.

16. Može li nadležni ured odbiti zahtjev za upis udruge u Registar udruga?

Nadležni ured može odbiti zahtjev za upis u Registar udruga ako su statutom utvrđeni ciljevi i djelatnosti udruge u suprotnosti s Ustavom ili zakonom, a podnositelj u roku koji ne može biti kraći od 15 dana niti dulji od 30 dana ne uskladi odredbe statuta sa zakonom, ili ako zahtjevu u propisanom roku ne priloži zakonom propisane odgovarajuće dokaze.

17. Mora li udruga prijavljivati promjene naziva udruge, osoba ovlaštenih za

zastupanje, statuta, sjedišta i slično?

Osoba ovlaštena za zastupanje udruge dužna je nadležnom uredu državne uprave podnijeti zahtjev za upis promjena u Registar udruga koje se odnose na statut, naziv, adresu sjedišta, osobe ovlaštene za zastupanje i prestanak udruge. Zahtjevu se prilažu zapisnik o radu tijela udruge koje je po statutu nadležno za donošenje odluke zbog koje se traži upis promjene u Registar udruga, odluka o promjeni, novi statut ili njegove izmjene i dopune (ako je predmet upisa bila promjena statuta) te preslika osobne iskaznice osoba ovlaštenih za zastupanje (ako je predmet upisa bila promjena osoba ovlaštenih za zastupanje). O upisu promjena u Registar udruga donosi se rješenje. Uz rješenje, udruzi će se dostaviti i primjerak ovjerenoga novog statuta ili izmjena i dopuna statuta ako je predmet upisa bila promjena statuta.

Više o prijavi promjena nalazi se u [posebnom poglavlju o prijavi promjena i prestanku djelovanja udruga](#).

18. Smije li udruga rabiti promijenjene podatke o promjenama prije nego budu upisani u Registar udruga?

Ne, udruga ne smije u pravnom prometu postupati po promjenama niti rabiti podatke o promjenama prije nego što su upisani u Registar udruga i o tome doneseno Rješenje nadležnog ureda državne uprave. U slučaju da u pravom prometu rabi podatke o promjenama ili postupa po promjenama prije nego što su upisane u Registar udruga, udruga čini prekršaj za koji je za udrugu zapriječena novčana kazna u iznosu od 1.000,00 do 10.000,00 kuna, a za odgovornu osobu u udruzi kazna u iznosu od 500,00 do 5.000,00 kuna.

19. Mora li udruga prije registracije zakupiti ili na drugi način osigurati prostor za svoje djelovanje kako bi mogla prijaviti sjedište na određenoj adresi?

U postupku registracije udruga nije dužna dokazivati s koje osnove rabi određeni prostor na adresi koja je prijavljena kao adresa sjedišta udruge (dakle, dostavljati ugovor ili drugi ispravu iz koje bi proizlazilo pravo korištenja određenog prostora). Stoga, sjedište se udruge može prijaviti na svakoj prikladnoj adresi na kojoj će registracijsko tijelo i treće osobe moći komunicirati sa udrugom (npr. adresa prebivališta nekog od članova ili osnivača i sl.).

20. Je li za osnivanje udruge potrebno položiti određeni iznos novca?

Ne, za osnivanje udruge nije potrebno deponirati novčani iznos ili bilo kakvu drugu imovinu. Prilikom predaje zahtjeva za upis u registar potrebno je platiti propisanu upravnu pristojbu (70,00 kuna).

21. Mora li se udruga registrirati ili može djelovati i bez pravne osobnosti kao neformalna udruga?

Udruga može djelovati i ako nije registrirana, odnosno ako nema svojstvo pravne osobe. Treba imati u vidu da su i kod osnivanja neformalne udruge potrebna barem tri osnivača udruge. Da bi neformalna udruga sudjelovala u pravnom prometu potrebno je da osnivači međusobno sklope ugovor koji se sastavlja prema zakonskoj formi ortaštva. Taj ugovor, ovjeren kod javnog bilježnika, poslužit će i kao osnova za otvaranje žiro računa neformalne udruge. Ugovor, njegove učinke, prava i obveze kao i završne odredbe, mogu se sastaviti prateći zakonski tekst (Zakon o obveznim odnosima (NN 035/2005 članci 637. do 660.)). Međutim, registracijom udruga stječe neka prava koja neformalne udruge nemaju (npr. za dodjelu sredstava projektima i programima udruga iz javnih proračuna mogu se natjecati samo udruge upisane u Registar udruga i Registar neprofitnih organizacija i sl.). Udruge koje nemaju status pravne osobe, ali im je prema važećim propisima dopušteno poduzimanje određenih pravnih radnji, u carinskom sustavu se smatraju osobama, sukladno članku 4. stavku 1. točki 1. Carinskog zakona. Neformalne udruge mogu se pojaviti u carinskom postupku, odnosno uvoziti/izvoziti robu, ali samo ako je to u okviru obavljanja djelatnosti određene udruge.

22. Može li naziv udruge djelomično biti na stranom jeziku?

Pravilo je da naziv udruge mora biti na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu. Međutim, udruga koja ima za cilj zaštitu i promicanje interesa pripadnika nacionalne manjine može, uz naziv na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu, koristiti i naziv na jeziku i pismu etničke i

nacionalne zajednice ili manjine. Naziv udruge može sadržavati i pojedine strane riječi ako one čine ime međunarodne organizacije čija je udruga članica, ako su te riječi uobičajene u hrvatskom jeziku, ako za njih nema odgovarajuće riječi u hrvatskom jeziku ili ako se radi o riječima na mrtvom jeziku.

23. Može li naziv udruge sadržavati riječ "Hrvatska", naziv jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, strane države ili ime fizičke osobe?

Riječ "Hrvatska" na bilo kojem jeziku i njene izvedenice, naziv jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i naziv druge države ili dijelovi grba i zastave Republike Hrvatske, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili druge države te imena fizičkih osoba, mogu se unijeti u naziv i znak udruge na način kojim se ističe njihov ugled i dostojanstvo.

24. Mogu li stranci i strane pravne osobe biti osnivači udruge?

Da, stranci i strane pravne osobe mogu biti osnivači udruge bez ikakvih ograničenja.

25. Mogu li udrugu osnovati isključivo stranci ili strane pravne osobe?

Sva tri osnivača udruge mogu biti stranci ako ispunjavaju zakonom propisane uvjete. Dakle, osnivači-fizičke osobe moraju biti poslovno sposobni, dok za pravne osobe Zakon o udrugama ne propisuje nikakve posebne uvjete.

26. Može li udruga imati podružnice, gdje se one registriraju i kakav pravni status imaju?

Udruga može imati svoje ustrojstvene oblike (podružnice, ogranci, klubovi i slično), u skladu sa statutom udruge, na području cijele Hrvatske. Ako udruga statutom odredi da njezini ustrojstveni oblici imaju svojstva pravne osobe, oni se registriraju prema sjedištu te ustrojstvene jedinice, u županijskim uredima državne uprave, i na njih se na odgovarajući način primjenjuju odredbe Zakona o udrugama.

27. Tko može biti član udruge?

Član udruge, pod jednakim uvjetima utvrđenim Zakonom o udrugama i statutom udruge, može postati svaka poslovno sposobna fizička osoba i pravna osoba (npr. trgovačko društvo, ustanova, zaklada, udruga, vjerska zajednica i dr.). Državna tijela (ministarstva, agencije, zavodi i sl.) ne mogu biti članovi udruge.

28. Mogu li osobe bez poslovne sposobnosti ili s ograničenom poslovnom sposobnošću (npr. maloljetnici ili punoljetne osobe koje je sud potpuno ili djelomično lišio poslovne sposobnosti zato što zbog duševnih smetnji ili drugih uzroka nisu sposobne brinuti se o osobnim potrebama, pravima i interesima ili koje ugrožavaju prava i interese drugih osoba) biti članovi udruge?

Osobe bez poslovne sposobnosti ili s ograničenom poslovnom sposobnošću, pa tako i maloljetnici, kao i punoljetne osobe djelomično ili potpuno lišene poslovne sposobnosti (o čemu sukladno Obiteljskom zakonu odlučuje sud u izvanparničnom postupku) mogu biti članovi udruge, ali bez prava odlučivanja u tijelima udruge. Način njihova sudjelovanja u radu tijela udruge uređuje se statutom udruge.

29. Na koji se način vodi evidencija članstva?

Zakon o udrugama propisuje obvezu vođenja evidencije članstva, a propuštanje vođenja takve evidencije predstavlja prekršaj za koji je za udrugu zapriječena novčana kazna u iznosu od 1.000,00 do 10.000,00 kuna, a za odgovornu osobu u udruzi kazna u iznosu od 500,00 do 5.000,00 kuna. Evidencija članstva može se voditi u obliku računalne evidencije, kartoteke ili na bilo koji drugi prikladan način. Nužno je da se iz evidencije može sa sigurnošću utvrditi tko je član udruge, te da budu vidljivi osnovni podaci o članovima (ime ili naziv, adresa stanovanja ili sjedišta i sl.).

30. Smije li udruga obavljati djelatnost izvan teritorija koji je kao područje njezinog djelovanja utvrđen statutom?

Propisivanje područja djelovanja nije obvezni dio sadržaja statuta udruge. Slijedom toga, bez obzira na to što je statutom udruge eventualno propisano područje djelovanja u npr. jednoj jedinici lokalne samouprave, udruga može djelovati na čitavom području Republike Hrvatske.

31. Osnovali smo udrugu pa nas zanima gdje i koga možemo pitati koje su naše mogućnosti s udrugom?

Ako ste osnovali udrugu, jeste li udrugu i registrirali, jeste li sastavili statut i donijeli potrebne odluke, jeste li odredili djelatnost kojom se udruga namjerava baviti, jeste li udrugu upisali u Registar neprofitnih organizacija, jeste li proučili mrežne stranice Ureda za udruge koje detaljno objašnjavaju pravila o osnivanju udruge, njene moguće djelovanja i osobine te financijske implikacije osnivanja, registriranja i funkcioniranja udruge, a sadrže i kvalitetne informacije o mogućim izvorima financiranja, kako iz javnih, tako i iz međunarodnih izvora kao što je program "Europa za građane"?

32. Što je to Registar neprofitnih organizacija i tko se u njega upisuje?

Registar neprofitnih organizacija ustrojava i vodi Ministarstvo financija u elektroničkom obliku. Podaci iz Registra javni su i dostupni na web stranici Ministarstva financija sukladno odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine, br. 172/03).

Upis u Registar obavezan je za sve pravne osobe koje su sukladno čl. 2. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine, br. 10/08 i 7/09) obveznici primjene Uredbe (udruge i njihovi savezi, strane udruge, zaklade, fondacije, ustanove, političke stranke, komore, sindikati, vjerske i druge zajednice i sve druge pravne osobe kojima temeljni cilj osnivanja i djelovanja nije stjecanje dobiti/profita i za koje iz posebnih propisa proizlazi da su neprofitne organizacije).

Neprofitne organizacije upisuju se u Registar nakon upisa u matične registre, na temelju podataka iz Obrasca Registar neprofitnih organizacija (Obrazac: RNO) koji se u elektroničkom obliku nalazi na [web stranici Ministarstva financija](#) ili se može kupiti u prodavaonicama „Narodnih novina“.